

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w WARSZAWIE**

z dnia ..... 2023 r.
**zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Forty Modlińskie PLH140020**

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu nr 29 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Forty Modlińskie PLH140020 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. poz. 77) załącznik nr 5 otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

***Regionalny Dyrektor Ochrony
Środowiska w Warszawie***

Arkadiusz Siembida

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych
1	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i> (populacja zimująca)	Liczebność	Utrzymanie występowania populacji zimującej na poziomie minimum 400 osobników (stan niezadawalający – U1).
		Powierzchnia zimowiska	Utrzymanie dostępnej i wykorzystywanej przez gatunek powierzchni zimowania bez zmian (Goławice, Strubiny, Schron Sowińskiego, Janówek) – stan właściwy (FV) lub zmniejszonej względem okresu referencyjnego przy liczebności na poziomie niezadawalającym (stan niezadawalający – U1).
		Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Stopniowa poprawa stopnia zabezpieczenia przed niepokojeniem nietoperzy wywołanym istotną lub potencjalnie istotną presją ze strony ludzi (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).
		Dostępność wlotów dla nietoperzy	Utrzymanie drożnych wlotów, stale dostępnych w liczbie wystarczającej (stan właściwy – FV).
		Temperatura powietrza	Utrzymanie występowania w częściach stanowisk preferowanych przez mopki temperatury na poziomie od -5°C do + 4°C (stan właściwy - FV).
		Udział terenów zalesionych w otoczeniu zimowiska	Utrzymanie udziału terenów zalesionych w otoczeniu schronienia zbliżonego do stanu z okresu referencyjnego lub zmniejszonego nie więcej niż 10 % - Goławice a, Strubiny, Dębina, Schron Sowińskiego, Janówek (stan właściwy – FV).
		Łączność zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi	Utrzymanie występowania nieprzerwanych, liniowych elementów środowiska lub łączności lasu otaczającego zimowisko z innymi kompleksami leśnymi, na poziomie zbliżonym do referencyjnego (stan właściwy – FV).
2	1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i> (populacja zimująca)	Liczebność	Utrzymanie występowania populacji zimującej na poziomie minimum 6 osobników (stan właściwy – FV).
		Powierzchnia zimowiska	Utrzymanie dostępnej i wykorzystywanej przez gatunek powierzchni zimowania bez zmian (stan właściwy – FV).
		Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Stopniowa poprawa stopnia zabezpieczenia przed niepokojeniem nietoperzy wywołanym istotną lub potencjalnie istotną presją ze strony ludzi (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).
		Dostępność wlotów dla nietoperzy	Utrzymanie drożnych wlotów, stale dostępnych w liczbie wystarczającej (stan właściwy – FV).
		Temperatura powietrza	Utrzymanie występowania w częściach stanowisk preferowanych przez gatunek temperatury na poziomie od 4°C do 9°C (stan właściwy - FV).
		Wilgotność powietrza	Utrzymanie występowania wilgotności powietrza na poziomie 70-100 % (stan właściwy - FV).
3	1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i> (populacja zimująca)	Liczebność	Utrzymanie występowania populacji zimującej na poziomie minimum 50 osobników (stan właściwy – FV).
		Powierzchnia zimowiska	Utrzymanie dostępnej i wykorzystywanej przez gatunek powierzchni zimowania bez zmian (stan właściwy – FV).

		Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Stopniowa poprawa stopnia zabezpieczenia przed niepokojeniem nietoperzy wywołanym istotną lub potencjalnie istotną presją ze strony ludzi (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).
		Dostępność wlotów dla nietoperzy	Utrzymanie drożnych wlotów, stale dostępnych w liczbie wystarczającej (stan właściwy – FV).
		Warunki mikroklimatyczne	Utrzymanie we wszystkich częściach stanowisk regularnie zajmowanych przez gatunek warunków mikroklimatycznych zbliżonych do referencyjnych lub lepszych (stan właściwy – FV).
4	1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i> (populacja rozrodca)	Liczebność	Utrzymanie występowania populacji rozrodczej na poziomie minimum 100 samic (stan właściwy – FV).
		Struktura wiekowa	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie stosunku liczby osobników młodych do osobników dorosłych (stan nieznany – XX).
		Powierzchnia schronienia	Utrzymanie dostępnej powierzchni schronienia niepodlegającej zmianie w ciągu ostatnich 5 lat (stan właściwy – FV).
		Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Stopniowa poprawa stopnia zabezpieczenia przed niepokojeniem nietoperzy wywołanym istotną lub potencjalnie istotną presją ze strony ludzi (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).
		Dostępność wylotów dla nietoperzy	Utrzymanie drożnych wlotów, stale dostępnych w liczbie wystarczającej (stan właściwy – FV).

UZASADNIENIE

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie w miarę możliwości właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. UE. L 206 z 22.7.1992, z późn. zm.) – zwanej dalej „dyrektywą siedliskową”. Dokument ten tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”). Kierując się wspomnianymi powyżej założeniami, plan zadań ochronnych ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Plan ten może być zmieniony, wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny aktualności planu zadań ochronnych.

Dla omawianego obszaru Natura 2000, plan zadań ochronnych ustanowiony został zarządzeniem nr 29 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Forty Modlińskie PLH140020 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. poz. 77).

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., znak INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, to jest ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, to jest obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, to jest jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, to jest wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
  - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny; (umożliwiający monitorowanie);
  - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
  - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
  - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
  - e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na

tych obszarach; odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Opracowanie zmiany planu zadań ochronnych, w zakresie celów ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, wynika z konieczności zapewnienia warunków utrzymania i odtworzenia ich właściwego stanu ochrony, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie dostępnych materiałów przyrodniczych, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych oraz ekspertyz przyrodniczej pn: „Ekspertyza przyrodnicza. Przegląd danych o obszarze Natura 2000 Forty Modlińskie PLH140020 i ich aktualizacja w oparciu o wyniki monitoringu 2016-2021.” Megaderma Marek Kowalski (2021 r.).

Mając powyższe na uwadze zdefiniowano następujące cele ochrony:

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych	Komentarz
1	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i> (populacja zimująca)	Liczebność	Utrzymanie występowania populacji zimującej na poziomie minimum 400 osobników (stan niezadowalający – U1).	Wyniki zimowego monitoringu występowania mopka, prowadzonego w obiektach Twierdzy Modlin w latach 2010-2021 (E. Fuszara, M. Fuszara, M. Kowalski, M. Łepkowska, A. Olszewski, E. Osuchowska, A. Wierzbicka, mat. niepubl., Tabela 1), wykazują występowanie tego gatunku w pięciu obiektach włączonych do sieci Natura 2000 (z wyjątkiem Fortu XIV a Goławice) oraz w trzech obiektach proponowanych do dodania - Forcie XVI Czarnowo, Forcie II Kosewo i Forcie XIV b Goławice. W Schronie „Gen. Sowińskiego” występuje sporadycznie, w pozostałych zaś regularnie, najliczniej w Forcie XI b Strubiny (630 os. w roku 2017). Szczególnym przypadkiem jest Fort XIV a Goławice, gdzie od roku 2004 zimowanie mopeków obserwowano tylko raz, za to w liczbie 42 osobników. W Forcie II Kosewo ostatnią kontrolę wykonano w roku 2014. Spośród dostępnych w systemie Twierdzy Modlin obiektów mopki wybierają przede wszystkim budowle betonowe, chłodniejsze na ogół od ceglanych. W każdym przypadku zimowisko musi
		Powierzchnia zimowiska	Utrzymanie dostępnej i wykorzystywanej przez gatunek powierzchni zimowania bez zmian (Goławice, Strubiny, Schron Sowińskiego, Janówek) – stan właściwy (FV) lub zmniejszonej względem okresu referencyjnego przy liczebności na poziomie niezadowalającym (stan niezadowalający – U1).	
		Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Stopniowa poprawa stopnia zabezpieczenia przed niepokojeniem nietoperzy wywołanym istotną lub potencjalnie istotną presją ze strony ludzi (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowalającego – U1).	
		Dostępność wlotów dla nietoperzy	Utrzymanie drożnych wlotów, stale dostępnych w liczbie wystarczającej (stan właściwy – FV).	
		Temperatura powietrza	Utrzymanie występowania w częściach stanowisk preferowanych przez mopki temperatury na poziomie od -5°C do + 4°C (stan właściwy - FV).	
		Udział terenów zalesionych w otoczeniu zimowiska	Utrzymanie udziału terenów zalesionych w otoczeniu schronienia zbliżonego do stanu z okresu referencyjnego lub zmniejszonego nie więcej niż 10 % - Goławice a,	

			Strubiny, Dębina, Schron Sowińskiego, Janówek (stan właściwy – FV).	zapewnić możliwość ukrywania się w szczelinach lub zagłębieniach ścian – w przypadku Fortu XI b Strubiny i Fortu II Kosewo
		Łączność zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi	Utrzymanie występowania nieprzerwanych, liniowych elementów środowiska lub łączności lasu otaczającego zimowisko z innymi kompleksami leśnymi, na poziomie zbliżonym do referencyjnego (stan właściwy – FV).	możliwość taką zapewniają zagłębienia, pozostałe w stropach i ścianach po zbutwiałych klockach drewnianych (w Strubinach dodatkowo luki między nie dokładnie dopasowanymi kamieniami w części stropów fortu); w Forcie V Dębina – szczeliny powstałe w wyniku rozsunięcia się poszczególnych części obiektu po jego wysadzeniu; w Forcie XVI Czarnowo – szpary pomiędzy tworzącymi sufit niektórych pomieszczeń szynami kolejowymi oraz zagłębienia po drewnianych kołkach w ścianach; w Forcie XIII Błogosławie kryjówek mopków stanowiły szczeliny pomiędzy stalowymi belkami, którymi wyłożone były stropy kojców artyleryjskich w fosie – kryjówek te niemal całkowicie zniknęły po zdewastowaniu fortu w wyniku kradzieży. Obecnie nie ma możliwości dokonania kontroli Fortu II Kosewo, z uwagi na brak zgód właścicieli obiektu. Podstawowym zagrożeniem dla przedmiotu ochrony jest antropopresja (zakłócanie hibernacji nietoperzy przez odwiedzających podziemia ludzi; nieznaczny wzrost temperatury powietrza oraz zawartości w nim dwutlenku węgla; zamieszczenie hałasem oraz światłem). Stan zachowania gatunku oceniono jako zły (U2), głównie z uwagi na silną presję ze strony ludzi. Cele

				<p>ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony i wydają się możliwe do osiągnięcia. Stan referencyjny oznacza się jako termin rozpoczęcia obserwacji zimowisk. Jednocześnie z uwagi na charakterystykę przedmiotu i uwarunkowania lokalne, nie jest możliwa poprawa stanu zachowania przedmiotu ochrony do stanu niezadawalającego. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyzy przyrodniczej pn: „Ekspertyza przyrodnicza. Przegląd danych o obszarze Natura 2000 Forty Modlińskie PLH140020 i ich aktualizacja w oparciu o wyniki monitoringu 2016-2021.” Megaderma Marek Kowalski (2021 r.).</p>
2	1318 nocek łydkowłosa <i>Myotis dasycneme</i> (populacja zimująca)	<p>Liczebność</p> <p>Powierzchnia zimowiska</p> <p>Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy</p> <p>Dostępność wlotów dla nietoperzy</p> <p>Temperatura powietrza</p>	<p>Utrzymanie występowania populacji zimującej na poziomie minimum 6 osobników (stan właściwy – FV).</p> <p>Utrzymanie dostępnej i wykorzystywanej przez gatunek powierzchni zimowania bez zmian (stan właściwy – FV).</p> <p>Stopniowa poprawa stopnia zabezpieczenia przed niepokojeniem nietoperzy wywołanym istotną lub potencjalnie istotną presją ze strony ludzi (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).</p> <p>Utrzymanie drożnych wlotów, stale dostępnych w liczbie wystarczającej (stan właściwy – FV).</p> <p>Utrzymanie występowania w częściach stanowisk preferowanych przez gatunek temperatury na</p>	<p>Obszar Natura 2000 znajduje się w obrębie zwartego zasięgu nocka łydkowłosego. Obiekty fortyfikacyjne Twierdzy Modlin stanowią bardzo ważne w skali krajowej miejsce zimowania tego gatunku. Wyniki zimowego monitoringu występowania nocka, prowadzonego w obiektach Twierdzy Modlin w latach 2010-2021 (E. Fuszara, M. Fuszara, M. Kowalski, M. Łepkowska, A. Olszewski, E. Osuchowska, A. Wierzbicka, mat. niepubl., Tabela 3), wykazują występowanie tego gatunku w czterech obiektach włączonych do sieci Natura 2000 (Fort XIV a Goławice, Fort XIII Błogosławie, Schron „Gen. Sowińskiego” oraz Fort IV Janówek). Z uwagi na brak</p>

			poziomie od 4°C do 9°C (stan właściwy - FV).	możliwości przeprowadzenia kontroli, nie wiadomo czy nadal gatunek zimuje w Forcie II Kosewo. Największe znaczenie dla tego gatunku mają obiekty cieplejsze, zbudowane z cegły – Schron „Gen. Sowińskiego”, gdzie obserwowano w tych latach maksymalnie 10 os., oraz Fort IV Janówek (max. 8 os.). Sporadycznie ten gatunek obserwowano w Forcie XIV a Goławice oraz w Forcie III Błogosławie. Pomimo tego, że liczby stwierdzanych w Fortach Modlińskich osobników nie są duże, to jednak obiekty te stanowią jedno z najważniejszych zimowisk nocka łydkowłosego w Polsce – rocznie, podczas ogólnopolskich liczeń zimowych, stwierdzanych jest na terenie naszego kraju w sumie zaledwie kilkadziesiąt osobników tego gatunku (Porozumienie dla Ochrony Nietoperzy, mat. niepubl.). Podstawowym zagrożeniem dla utrzymania nocka łydkowłosego w obszarze Natura 2000 jest zakłócanie hibernacji tego gatunku. Stan referencyjny oznacza się jako termin rozpoczęcia obserwacji zimowisk. Stan zachowania gatunku oceniono jako zły (U2), głównie z uwagi na niewystarczające zabezpieczenia przed niepokojeniem nietoperzy. Jednocześnie z uwagi na charakterystykę przedmiotu i uwarunkowania lokalne, nie jest możliwa poprawa stanu zachowania przedmiotu ochrony do stanu niezadawalającego. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie
		Wilgotność powietrza	Utrzymanie występowania wilgotności powietrza na poziomie 70-100 % (stan właściwy - FV).	

				danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyzy przyrodniczej pn: „Ekspertyza przyrodnicza. Przegląd danych o obszarze Natura 2000 Forty Modlińskie PLH140020 i ich aktualizacja w oparciu o wyniki monitoringu 2016-2021.” Megaderma Marek Kowalski (2021 r.).
3	1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i> (populacja zimująca)	Liczebność	Utrzymanie występowania populacji zimującej na poziomie minimum 50 osobników (stan właściwy – FV).	Forty Modlińskie PLH140020 znajdują się na granicy zwartego zasięgu nocka dużego. Obiekty fortyfikacyjne Twierdzy Modlin stanowią ważne na skalę krajową miejsce zimowania tego gatunku. Dodatkowo, corocznie, w okresie letnim, w jednym z obiektów fortyfikacyjnych położonych w obszarze Natura 2000 – Schronie „Gen. Sowińskiego” (poterna centralna), stwierdza się występowanie kolonii rozrodczej tego gatunku. Wyniki zimowego monitoringu występowania gatunku, prowadzonego w obiektach Twierdzy Modlin w latach 2010-2021 (E. Fuszara, M. Fuszara, M. Kowalski, M. Łepkowska, A. Olszewski, E. Osuchowska, A. Wierzbicka, mat. niepubl.), wykazują występowanie tego gatunku w pięciu obiektach włączonych do sieci Natura 2000 (z wyłączeniem Fortu XIb Strubiny, gdzie pojedyncze osobniki notowane były we wcześniejszych latach) oraz w dwóch obiektach proponowanych do włączenia do sieci - W Forcie II Kosewo, gdzie ostatnią kontrolę wykonano w roku 2014. Największe znaczenie dla nocka dużego mają obiekty ceglane, w których nocki
		Powierzchnia zimowiska	Utrzymanie dostępnej i wykorzystywanej przez gatunek powierzchni zimowania bez zmian (stan właściwy – FV).	
		Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Stopniowa poprawa stopnia zabezpieczenia przed niepokojeniem nietoperzy wywołanym istotną lub potencjalnie istotną presją ze strony ludzi (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).	
		Dostępność wlotów dla nietoperzy	Utrzymanie drożnych wlotów, stale dostępnych w liczbie wystarczającej (stan właściwy – FV).	
		Warunki mikroklimatyczne	Utrzymanie we wszystkich częściach stanowisk regularnie zajmowanych przez gatunek warunków mikroklimatycznych zbliżonych do referencyjnych lub lepszych (stan właściwy – FV).	
4	1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i> (populacja rozrodcza)	Liczebność	Utrzymanie występowania populacji rozrodczej na poziomie minimum 100 samic (stan właściwy – FV).	
		Struktura wiekowa	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie stosunku liczby osobników młodych do osobników dorosłych (stan nieznan – XX).	
		Powierzchnia schronienia	Utrzymanie dostępnej powierzchni schronienia niepodlegającej zmianie w	

			ciągu ostatnich 5 lat (stan właściwy – FV).	duże licznie zimują. Są to: obiekty znajdujące się w obszarze Natura 2000 – Schron „Gen. Sowińskiego” (max. 121 os., luty 2021 r.) oraz Fort IV Janówek (max. 11 os., ostatnio luty 2021 r.). W położonym w obszarze Natura 2000 Forcie XIV a Goławice gatunek występuje w miarę regularnie, aczkolwiek nielicznie, zaś w pozostałych obiektach zimuje sporadycznie. Kolonia rozrodcza tego gatunku liczy ok. 100-120 samic (M. Kowalski, mat. niepubl.). Stan referencyjny oznacza się jako termin rozpoczęcia obserwacji. Stan zachowania gatunku oceniono jako zły (U2), głównie z uwagi na niewystarczające zabezpieczenia przed niepokojeniem nietoperzy. Jednocześnie z uwagi na charakterystykę przedmiotu i uwarunkowania lokalne, nie jest możliwa poprawa stanu zachowania przedmiotu ochrony do stanu niezadawalającego. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyzy przyrodniczej pn: „Ekspertyza przyrodnicza. Przegląd danych o obszarze Natura 2000 Forty Modlińskie PLH140020 i ich aktualizacja w oparciu o wyniki monitoringu 2016-2021.” Megaderma Marek Kowalski (2021 r.).
	Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Stopniowa poprawa stopnia zabezpieczenia przed niepokojeniem nietoperzy wywołanym istotną lub potencjalnie istotną presją ze strony ludzi (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).		
	Dostępność wylotów dla nietoperzy	Utrzymanie drożnych wlotów, stale dostępnych w liczbie wystarczającej (stan właściwy – FV).		

Powyższe cele, po ich przyjęciu, powinny być brane pod uwagę przez podmioty sprawujące nadzór nad obszarem Natura 2000 oraz w trakcie prowadzenia ocen wpływu programów i przedsięwzięć na obszar Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk

przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą ooś”). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy ooś, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190 - zwanej dalej „ustawą o wojewodzie”), projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą.

Jak wspomniano, istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.) oraz ww. przepisów prawa, w dniu 31 października 2023 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicach ogłoszeń regionalnej dyrekcji ochrony środowiska oraz jednostek samorządu terytorialnego na terenie których położony jest obszar Natura 2000, zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia, przystąpieniu i wyłożeniu projektu zarządzenia zmieniającego planu zadań ochronny do publicznego wglądu. Tego samego dnia obwieszczenie opublikowano także w prasie (...). Tym samym, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, umożliwiono zapoznanie się z dokumentem oraz złożenie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie zgłoszono następujące uwagi:

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagi	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o wojewodzie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: ..... z dnia ..... r. uzgodnił projekt zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 4) na jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094), postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wydanie niniejszego aktu prawnego stanowi sposób realizacji celów ochrony przyrody. Wprowadzenie jego regulacji wyeliminuje wątpliwości i niejasności w odniesieniu do prowadzonej w obiekcie ochrony przyrody, co z kolei usprawni opracowywanie dokumentacji i wydawanie decyzji w prowadzonych w jego materii procedurach uzgodnieniowych. Spodziewać się również można, że przedmiotowy projekt przyczyni się do polepszenia warunków realizacji działań ochrony czynnej w związku z łatwiejszym dostępem do informacji dotyczących przedmiotów i celów podlegających ochronie. Proponowana regulacja nie będzie wywoływać skutków istotnych ze względu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Projektowana regulacja nie wpłynie na proces inwestycyjny z uwagi na fakt, iż nie wprowadza żadnych zmian w odniesieniu do granic obszaru.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 na podstawie dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.1992.206.7), jako specjalny obszar ochrony siedlisk Forty Modlińskie PLH140020. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.